

Broszura informacyjna MiFID dla Klientów Indywidualnych, Private Banking oraz Klientów Biznesowych

§1 GRUPA KAPITAŁOWA

Deutsche Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, al. Armii Ludowej 26 jest podmiotem zależnym od Deutsche Bank AG z siedzibą we Frankfurcie nad Menem w Niemczech.

Biurowo Maklerskie Deutsche Bank Polska S.A. jest wyodrębnioną organizacyjnie jednostką Banku, za pośrednictwem której Bank świadczy usługi maklerskie.

§2 METODY KOMUNIKACJI

Klient może kontaktować się z Deutsche Bank Polska S.A. oraz Biurem Maklerskim Banku osobiście (odwiedzając jeden z oddziałów Banku na terenie całego kraju) oraz za pośrednictwem kanałów elektronicznych: Teleserwis: 801 18 18 18*, e-mail: info.db@db.com.

Aktualne adresy oddziałów Deutsche Bank Polska S.A. znajdują się na stronie internetowej: www.deutschebank.pl.

JĘZYKI, W KTÓRYCH BANK ŚWIADCZY SVOJE USŁUGI

Klient może kontaktować się z Deutsche Bank Polska S.A. i działającym w jego ramach Biurem Maklerskim w języku polskim.

ZEZWOLENIE

Deutsche Bank Polska S.A. prowadzi działalność na podstawie Decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego nr 62 w sprawie utworzenia Banku Współpracy Regionalnej Spółka Akcyjna w Krakowie z dnia 26 lipca 1991 r.

Bank posiada zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej na podstawie Decyzji Komisji Nadzoru Finansowego PW/DDM/M/4040/10/1/KNF26/2006 z dnia 13 października 2006 r., Decyzji Komisji Nadzoru Finansowego DFL/4040/51/34/11/10/47/09/10/KW z dnia 15 lipca 2010 r. oraz Decyzji Komisji Nadzoru Finansowego DFL/4040/4/5/11/10/78/10/KW z dnia 10 listopada 2010 r.

Deutsche Bank Polska S.A i Biuro Maklerskie podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, z siedzibą w Warszawie, pl. Powstańców Warszawy 1.

ZAKRES ŚWIADCZONYCH USŁUG

Biurowo Maklerskie Deutsche Bank Polska S.A. oferuje następujące usługi maklerskie:

1. przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia maklerskich instrumentów finansowych,
2. wykonywanie zleceń, o których mowa w pkt 1, na rachunek dającego zlecenie (zlecenia są wykonywane przez DB Securities S.A., którego agentem jest Biuro Maklerskie Deutsche Bank S.A.),
3. zarządzanie portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba maklerskich instrumentów finansowych,
4. oferowanie maklerskich instrumentów finansowych,
5. doradztwo inwestycyjne,
6. sporządzanie analiz inwestycyjnych, analiz finansowych oraz innych rekomendacji o charakterze ogólnym dotyczących transakcji w zakresie instrumentów finansowych.

Szczegółowe informacje na temat zasad oferowania poszczególnych usług Klientom detalicznym oraz Klientom profesjonalnym uregulowane są w regulaminach i umowach, które mają zastosowanie do poszczególnych usług lub produktów.

DZIAŁANIE ZA POŚREDNICTWEM AGENTA

Biurowo Maklerskie Deutsche Bank Polska S.A. jest agentem domu maklerskiego DB Securities S.A. z siedzibą w Warszawie, al. Armii Ludowej 26.

KATEGORIE KLIENTÓW

Deutsche Bank Polska S.A. i Biuro Maklerskie posiadają procedurę, której celem jest ustalenie zasad klasyfikacji Klientów Deutsche Bank Polska S.A. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz banków powierniczych (Dz.U. 2012 r. poz. 1078).

Klienci Biura Maklerskiego klasyfikowani są w celu zapewnienia im właściwego poziomu ochrony polegającego na przekazywaniu im, w zależności od przynależności do danej kategorii, odpowiedniego zakresu informacji. Klienci kwalifikowani są jako:

- Klienci detaliczni,
- Klienci profesjonalni,
- Uznani Kontrahenci.

Najwyższy poziom ochrony przysługuje Klientom detalicznym. Każdy klient może zgłosić żądanie przekwalifikowania go do innej kategorii. Bank może nadać Klientowi inną kategorię, jeśli spełni on wymogi dotyczące częstotliwości realizacji transakcji i ich kwoty, wysokości aktywów Klienta opisanych w rozporządzeniu, o którym mowa powyżej. Biuro Maklerskie lub Bank mogą odmówić żądania zmiany kategorii na inną niż Klient detaliczny, w celu zapewnienia Klientowi wyższej ochrony.

INFORMACJE O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH I RYZYKU

Deutsche Bank Polska S.A. podkreśla, że przed podjęciem decyzji inwestycyjnej Inwestor powinien zapoznać się z charakterystyką instrumentów finansowych, które mają być przedmiotem inwestycji oraz ryzykami związanymi z tymi instrumentami. Inwestycje na rynkach finansowych są nieodłącznie związane z ryzykiem. W tym wypadku obowiązuje reguła mówiąca, że im wyższa oczekiwana przez Inwestora stopa zwrotu, tym większe ryzyko związane z taką inwestycją. Stąd też instrumenty finansowe dające możliwość osiągnięcia wyższych stóp zwrotu obciążone są jednocześnie wyższym ryzykiem.

RYZYKO

Ryzyko związane z inwestowaniem na rynkach finansowych jest zwykłe definiowane jako prawdopodobieństwo poniesienia straty, bądź niepewność związana z osiągnięciem efektu niezgodnego z oczekiwanym, w związku z podjęciem określonej decyzji inwestycyjnej.

Na całkowite ryzyko inwestycji składa się szereg różnych czynników, które można podzielić na dwie kategorie:

- ryzyko systematyczne (zwane także rynkowym), na które składają się czynniki o charakterze ogólnym, niezależne od strategii i decyzji pojedynczego inwestora. Do tych elementów należą m.in. ryzyko makroekonomiczne, społeczne, polityczne, a składkami mogą być: etap cyklu koniunkturalnego, poziom inflacji, regulacje prawne, otoczenie społeczno-polityczne itp. Należy bezwzględnie mieć na uwadze, że ryzyko systematyczne nie może być wyeliminowane poprzez dywersyfikację portfela inwestycyjnego,
- ryzyko niesystematyczne (zwane także specyficznym), na które składają się czynniki specyficzne (indywidualne) charakterystyczne dla określonych instrumentów finansowych, bądź klas aktywów. Do takich elementów należą m.in. ryzyko niewypłacalności emitenta, ryzyko płynności, ryzyko walutowe, ryzyko konkurencji. Inwestycje w określone instrumenty finansowe wiążą się z szeregiem ryzyk specyficznych dla danej kategorii instrumentów. Ryzyko specyficzne można ograniczyć poprzez dywersyfikację portfela inwestycyjnego, stąd też ten rodzaj ryzyka określa się również mianem ryzyka dywersyfikowalnego.

PRODUKTY:

AKCJE

Charakterystyka

Akcja jest instrumentem emitowanym przez spółki akcyjne, stwierdzającym udział jej posiadacza we własności spółki. Akcja określa jednocześnie zakres praw i obowiązków posiadacza.

Prawa wynikające z akcji dzielą się generalnie na prawa majątkowe i korporacyjne. Do pierwszej z grup należy: prawo do dywidendy, prawo poboru do objęcia akcji nowej emisji oraz prawo do podziału majątku spółki w razie jej likwidacji. Do praw korporacyjnych zaliczane są: prawo uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, prawo głosu, prawo zaskarżania uchwał walnego zgromadzenia.

Akcje znajdujące się w obrocie na rynku regulowanym w naszym kraju są zdematerializowane, co oznacza, że mają postać zapisów komputerowych na rachunkach odpowiednich instytucji finansowych.

Czynniki ryzyka

Inwestowanie w akcje wiąże się z szeregiem ryzyk zwią-

zanych między innymi z koniunkturą makroekonomiczną w kraju, zmianami regulacji prawnych, sytuacją na międzynarodowych rynkach finansowych i towarowych, a także z sytuacją samego emitenta i perspektywami jego rozwoju. Część z tych ryzyk można ograniczyć poprzez dywersyfikację portfela inwestycyjnego, jednak ich całkowite wyeliminowanie jest w praktyce niemożliwe.

Do głównych kategorii ryzyk związanych z akcjami należą:

- ryzyko makroekonomiczne – jest efektem wpływu, jaki na rynki finansowe wywiera wewnętrzna i globalna sytuacja makroekonomiczna. Obejmuje szereg czynników, w tym takie jak: faza cyklu koniunkturalnego, inflacja, poziom stóp procentowych, poziom konsumpcji i inwestycji, sytuację budżetową itp.,
- ryzyko polityczno-prawne – wynika z sytuacji polityczno-społecznej zarówno w danym kraju, jak i na arenie międzynarodowej. W obszarze prawnym jest efektem regulacji prawnych dotyczących funkcjonowania spółek i prowadzonej przez nie działalności. Jednym z istotnych czynników otoczenia prawnego jest system podatkowy,
- ryzyko sektorowe – określone branże podlegają specyficznym dla nich czynnikom ryzyka. Należą do nich m.in. poziom konkurencji, struktura dostawców i odbiorców, postęp technologiczny, bariery kapitałowe,
- ryzyko wewnętrzne spółki – wynika z sytuacji wewnętrznej danej spółki, będącej emitentem akcji. Wpływ na nie mogą mieć zarówno czynniki ilościowe (osiągane wyniki finansowe, przychody, zyski, udziały w rynku, uzależnienie od eksportu i/lub importu itp.), jak również jakościowe (zarządzanie firmą, strategia rozwoju i model biznesowy, struktura akcjonariatu, bieżące wydarzenia w spółce lub jej dotyczące),
- ryzyko związane z rynkiem kapitałowym i obrotem akcjami,
- jest efektem czynników wynikających ze specyfiki rynku kapitałowego i obrotu regulowanego. Do najważniejszych ryzyk w tej grupie należą: ryzyko płynności, ryzyko niestabilności i wysokiej zmienności notowań akcji, ryzyko niedojścia emisji do skutku lub niedopuszczenia akcji do obrotu na giełdzie, ryzyko zawieszenia obrotu giełdowego akcjami, ryzyko wykluczenia akcji z obrotu na rynku regulowanym.

PRAWA DO AKCJI (PDA)

Charakterystyka

Prawa do akcji (PDA) są instrumentem finansowym dającym prawo do otrzymania akcji nowej emisji. Ich głównym celem jest umożliwienie inwestorom obrotu przed zarejestrowaniem przez sąd nowej emisji akcji i ich pierwszym notowaniem na rynku regulowanym. Utworzenie PDA zależy od decyzji emitenta. PDA pojawiają się w momencie dokonania przydziału akcji nowej emisji, a wygasają w momencie dokonania rejestracji podwyższenia kapitału przez sąd, bądź w przypadku odmowy takiej rejestracji.

Prawo do akcji jest więc instrumentem zbliżonym do akcji, z tą jednak różnicą, że jego posiadacz nie ma praw przysługujących akcjonariuszom (prawa korporacyjne i majątkowe).

Czynniki ryzyka

Inwestycja w PDA wiąże się ze wszystkim rodzajami ryzyka charakterystycznymi dla akcji. Należy jednak podkreślić, iż dodatkowym czynnikiem ryzyka jest potencjalna odmowa rejestracji akcji nowej emisji przez sąd. W takim przypadku spółka jest zobowiązana do zwrotu posiadaczowi PDA środków w wysokości iloczynu ceny emisyjnej akcji oraz liczby posiadanych PDA. Cena emisyjna może z kolei różnić się od ceny zapłaconej za PDA przez ich posiadacza, co również stanowi potencjalny element ryzyka.

PRAWA POBORU

Charakterystyka

Prawo poboru daje dotychczasowym akcjonariuszom spółki pierwszeństwo w objęciu akcji nowej emisji. W ten sposób można zapobiec tzw. rozwodnieniu kapitału, czyli zmniejszeniu udziału dotychczasowych akcjonariuszy w kapitale spółki, w przypadku gdyby akcje zakupiła nowa grupa inwestorów.

W niektórych przypadkach (np. fuzje i połączenia podmiotów w drodze emisji akcji dla akcjonariuszy spółek przejmowanych) walne zgromadzenie w drodze uchwa-

ły może pozbawić dotychczasowych akcjonariuszy prawa poboru. Prawo poboru dotyczące akcji znajdujących się w obrocie regulowanym może być przedmiotem obrotu jako oddzielny instrument finansowy. Oznacza, to że akcjonariusz może zrezygnować z wykonania prawa poboru (złożenia zapisu na akcje nowej emisji) i zbyć na giełdzie, a inwestor nieposiadający wcześniej akcji spółki, poprzez zakup prawa poboru może uzyskać prawo do objęcia akcji nowej emisji.

Czynniki ryzyka

W związku z tym, że prawo poboru jest nieodłącznie powiązane z akcjami, towarzyszą mu tym samym wszystkie czynniki ryzyka specyficzne dla akcji. Dodatkowo należy mieć świadomość tego, że prawo poboru ma charakter przejściowy i wygasa z chwilą upływu terminu przeznaczanego na objęcie akcji nowej emisji, której dotyczy. Z tym faktem wiąże się kolejne elementy ryzyka. Okres notowania praw poboru jest relatywnie krótki, a więc jeśli inwestor nie wykorzysta prawa poboru i nie złoży zapisu, bądź też nie sprzeda go na rynku, prawo poboru wygaśnie, bez żadnej rekompensaty czy płatności. Przyznanie prawa poboru ma też zwykle wpływ na wycenę akcji dotychczas notowanych, a więc nie wykorzystanie lub niesprzedanie prawa poboru może (zwłaszcza w krótkim terminie) przynieść inwestorowi straty z tytułu posiadania akcji.

KONTRAKTY TERMINOWE

Charakterystyka

Kontrakt terminowy jest dwustronną umową, na podstawie której kupujący zobowiązuje się do nabycia (przyjęcia), zaś sprzedający do zbycia (dostarczenia), w ściśle określonym momencie w przyszłości określonej ilości wystandaryzowanego instrumentu bazowego, po cenie ustalonej w momencie zawarcia transakcji. Instrumentem bazowym mogą być towary, waluty, indeksy giełdowe, akcje czy obligacje.

Realizacja zobowiązań wynikających z kontraktu może nastąpić również poprzez równoważące rozliczenie finansowe, polegające na zajęciu pozycji odwrotnej do pierwotnej. W przypadku większości kontraktów terminowych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie wzajemne zobowiązania regulowane są w postaci rozliczenia pieniężnego. Szczególnym przypadkiem są jedynie kontrakty na obligacje, w których dopuszcza się możliwość dostarczenia właściwych obligacji.

Poprzez kupno bądź sprzedaż kontraktu terminowego inwestorzy zajmują na rynku pozycję – długą lub krótką. Posiadaczem długiej pozycji jest nabywca kontraktu terminowego, przez co zobowiązuje się on do przyjęcia (kupna) w przyszłości określonej ilości instrumentu bazowego po ustalonej cenie. Posiadaczem krótkiej pozycji jest sprzedający kontrakt terminowy, przez co zobowiązuje się on do dostarczenia (zbycia) w przyszłości określonej ilości instrumentu bazowego po ustalonej cenie. Pozycja na rynku kontraktów może zostać zamknięta poprzez zajęcie pozycji odwrotnej do pierwotnej, czyli posiadacz pozycji długiej, chcąc ją zamknąć, zajmuje pozycję krótką (sprzedaje kontrakt), natomiast posiadacz pozycji krótkiej, chcąc ją zamknąć, zajmuje pozycję długą (kupuje kontrakt terminowy).

Obie strony transakcji w momencie jej zawarcia wnoszą depozyt w postaci ułamka wartości kontraktu. Jest to więc swego rodzaju wadium zabezpieczające wzajemne zobowiązania kupującego i sprzedającego uzasadnione tym, że realizacja zobowiązań wynikających z umowy następuje w określonym czasie w przyszłości, a nie w chwili zawarcia transakcji. Poziom depozytów dla określonych klas kontraktów terminowych określa izba rozrachunkowa (w warunkach polskich Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych), która jednocześnie jest gwarantem wypełnienia zobowiązań wynikających z kontraktu. Rozliczenia zobowiązań z kontraktów następują w cyklu codziennym, a więc w takim samym trybie następuje aktualizacja depozytów.

System depozytów pozwala na wykorzystanie tzw. dźwigni finansowej. Biorąc pod uwagę, że depozyt stanowi jedynie ułamkową część wielkości zobowiązania, zmiana wartości kontraktu w stosunku do zainwestowanych środków powoduje zwielokrotnienie zysków lub strat. Należy zdecydowanie podkreślić, że dźwignia finansowa działa w obie strony. Jeżeli ocena kierunku ruchu cen okaże się trafna, dzięki dźwigni następuje zwielokrotnienie zysków w porównaniu z osiąganymi na rynku kasowym, ale w przypadku, gdy trend zmienia się niezgodnie z oczekiwaniami kupującego lub sprzedającego, może być on przyczyną dotkliwych strat, znacznie przekraczających efekt podobnej inwestycji na rynku kasowym.

Kontrakty terminowe notowane są w seriach, które obejmują wszystkie kontrakty danej klasy (np. indeksowe, akcyjne) o danym terminie wygaśnięcia. Na GPW obowiązują zasady, zgodnie z którą ostatni dzień notowań danej serii kontraktów terminowych przypada na trzeci

piątek miesiąca wygaśnięcia. Szczegółowe warunki obrotu kontraktami terminowymi na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie dostępne są na stronie internetowej GPW (www.gpw.pl).

Czynniki ryzyka

Kontrakty terminowe wiążą się z takimi samymi czynnikami ryzyka, jak ma to miejsce w przypadku instrumentu bazowego. Biuro maklerskie zwraca uwagę na ryzyko rynkowe wynikające z efektu dźwigni finansowej, zwielokrotniające efekt inwestycji (zysk i stratę) w stosunku do rynku kasowego. Inwestowanie w kontrakty terminowe wiąże się z ryzykiem konieczności dopłat do depozytu, które w istotnym stopniu mogą przekroczyć pierwotną kwotę inwestycji. Inwestor powinien liczyć się więc nie tylko z możliwością utraty całości zainwestowanych środków, ale też ze stratą przekraczającą początkową wartość inwestycji. Z uwagi na zmienną wartość depozytu zachodzi konieczność aktywnego monitorowania rynku i stanu pozycji.

Inwestycja w kontrakty terminowe wiąże się nierozłącznie z ryzykiem bazy. Ceny terminowe zazwyczaj różnią się od cen kasowych i właśnie zmiany tej różnicy są elementem ryzyka na rynku terminowym. Czynnikiem ryzyka może być również płynność niektórych klas i serii kontraktów terminowych, w tym również niższa płynność w stosunku do instrumentów bazowych.

OPCJE GIEŁDOWE

Charakterystyka

Opcja jest instrumentem dającym posiadaczowi prawo do nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) instrumentu bazowego po określonej cenie, w ustalonym dniu wykonania. W zamian za prawo kupna bądź sprzedaży instrumentu bazowego posiadacz opcji płaci już w momencie zawarcia transakcji cenę zwaną premią. Wystawca opcji ma obowiązek nabycia (opcja sprzedaży) lub sprzedaży (opcja kupna) instrumentu bazowego po określonej cenie, w ustalonym dniu wykonania, jeżeli posiadacz opcji zdecyduje się na jej wykonanie.

Do podstawowych parametrów kontraktu opcyjnego należą:

- cena wykonania opcji, zwana też ceną bazową – jest to cena realizacji opcji, która zostaje ustalona w dniu zakupu lub sprzedaży opcji i określa cenę, po której ma nastąpić sprzedaż lub kupno instrumentu, którego dotyczy kontrakt opcyjny,
- instrument bazowy – jest to instrument finansowy, na który opiewa opcja,
- cena opcji (premia) – jest to cena jaką nabywca płaci sprzedającemu za opcję,
- wielkość kontraktu opcyjnego – parametr określający ilość instrumentu bazowego, na który opcja została wystawiona,
- termin wygaśnięcia opcji – jest to termin, po którym opcja nie może zostać wykonana i staje się ona bezwartościowa,
- termin realizacji opcji – okres czasu, w którym opcja może być wykonana.

W obrocie na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie znajdują się opcje na indeks. Opcje notowane są w seriach. Seria obejmuje wszystkie opcje danego typu (kupna lub sprzedaży) o tym samym terminie wykonania.

Z punktu widzenia możliwości i terminu wyróżnia się dwa rodzaje opcji:

- opcje typu amerykańskiego – umożliwiają posiadaczowi wykonanie w dowolnym dniu w okresie do momentu wygaśnięcia opcji,
- opcje typu europejskiego – ich wykonanie jest możliwe wyłącznie w ściśle określonym terminie, którym jest dzień wygaśnięcia opcji.

W obrocie na GPW w Warszawie znajdują się opcje europejskie. Wygaśnięcie opcji (ostatni dzień obrotu) przypada w trzeci piątek miesiąca wygaśnięcia.

Do podstawowych rodzajów opcji zalicza się:

- opcje kupna (call),
- opcje sprzedaży (put).

Nabywający opcję kupna ma prawo do nabycia przedmiotu kontraktu po ustalonej cenie i w określonym czasie. Posiadacz opcji sprzedaży ma prawo do sprzedaży określonego instrumentu pierwotnego po ustalonej cenie i w określonym czasie. Inwestorzy mogą nabywać lub wystawiać zarówno opcje kupna, jak i sprzedaży. Od wystawcy opcji izba rozliczeniowa pobiera depozyt, który stanowi zabezpieczenie wykonania zobowiązań. Rozliczenia z tytułu depozytu dokonywane są codziennie.

Kupujący opcję zajmuje na rynku pozycję długą, a sprzedający pozycję krótką. Oprócz podstawowych transakcji nabycia lub sprzedaży, opcje mogą być wykorzystywane jako jeden z elementów wielu strategii inwestycyjnych.

Opcje jako instrumenty finansowe dają różne profile wypłat dla stron transakcji. Zysk nabywcy opcji (kupna lub

sprzedaży) – posiadacza długiej pozycji, jest teoretycznie nieograniczony, natomiast maksymalna strata jest równa wielkości zapłaconej premii. Inaczej jest w przypadku wystawcy opcji – posiadacza pozycji krótkiej. Maksymalny zysk wyznacza wielkość otrzymanej premii, zaś strata może być nieograniczona.

W przypadku wzrostu kursu instrumentu bazowego możliwość osiągnięcia zysku stwarza nabycie opcji kupna, bądź wystawienie opcji sprzedaży. W przypadku spadku kursu instrumentu bazowego możliwość osiągnięcia zysku stwarza nabycie opcji sprzedaży, bądź wystawienie opcji kupna. Szczegółowe warunki obrotu opcjami na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie dostępne są na stronie internetowej GPW (www.gpw.pl).

Czynniki ryzyka

Z inwestycją w opcje związane są takie same czynniki ryzyka, jak ma to miejsce w przypadku instrumentu bazowego. Biuro Maklerskie zwraca uwagę na ryzyko rynkowe wynikające z efektu dźwigni finansowej, zwielokrotniające efekt inwestycji (zysk i stratę) w stosunku do rynku kasowego.

Do czynników wpływających na cenę (premię) opcji, a więc i ryzyko, zalicza się:

- cenę instrumentu bazowego,
- cenę wykonania opcji,
- czas pozostający do wygaśnięcia,
- zmienność cen (ryzyko),
- płatności dotyczące instrumentów bazowych (np. dywidendy),
- poziom stóp procentowych.

W przypadku opcji kupna, jej wartość zwiększa się w miarę wzrostu ceny instrumentu bazowego, a maleje, gdy wzrasta cena wykonania. W przypadku opcji sprzedaży, jej wartość rośnie wraz ze wzrostem ceny wykonania, a maleje, gdy zwiększa się cena instrumentu bazowego.

Z wartością opcji ściśle związany jest czas pozostający do jej wygaśnięcia. W przypadku opcji typu amerykańskiego (call i put) im dłuższy okres do wygaśnięcia, tym większa wartość opcji, co wynika z faktu, że im mniej czasu do wygaśnięcia, tym mniej potencjalnych okazji do korzystnego wykonania opcji ma jej posiadacz. W przypadku europejskich opcji put i call powyższa zależność niekoniecznie musi być spełniona, gdyż posiadacz opcji i tak ma możliwość jej wykonania tylko w jednym konkretnym czasie, czyli w terminie wygaśnięcia.

Większa zmienność cen instrumentu bazowego powoduje wzrost cen (premi) zarówno opcji call, jak i opcji put. Duża zmienność cen instrumentu bazowego zwiększa prawdopodobieństwo, że w momencie rozliczenia, wykonanie opcji będzie zyskowne dla posiadacza.

Płatności związane z instrumentem bazowym, na który opiewa opcja, w tym zwłaszcza dywidendy, powodują spadek cen opcji kupna i wzrost premii opcji sprzedaży. Nie jest to wpływ bezpośredni, ale ujawnia się w postaci zmian cen instrumentu bazowego (ustalenie prawa do dywidendy powoduje korektę cen instrumentu bazowego).

Zmiana poziomu stopy procentowej wolnej od ryzyka wpływa na cenę opcji w ten sposób, iż wzrost stopy procentowej powinien powodować wzrost premii opcji kupna oraz spadek cen opcji sprzedaży. Opcja call może być bowiem potraktowana jako pewnego rodzaju „substytut” nabycia instrumentu bazowego w przyszłości, zaś środki „zaoszczędzone” poprzez zakup opcji mogą przynieść większe korzyści ulokowane według stopy wolnej od ryzyka.

Nabycie opcji put można natomiast uznać za „substytut” sprzedaży instrumentu bazowego w przyszłości, a więc wzrost stóp procentowych zmniejsza potencjalne korzyści, jakie inwestor mógłby uzyskać sprzedając instrument bazowy i lokując uzyskane w ten sposób środki według stopy wolnej od ryzyka.

Inwestor powinien mieć jednak świadomość, że na cenę (premię) opcji może mieć wpływ także wiele innych czynników, jak chociażby oczekiwania co do przyszłego kształtowania się cen instrumentu bazowego.

Maksymalna strata posiadacza opcji jest ograniczona do wysokości zapłaconej premii. W przypadku wystawcy (sprzedającego opcję) istnieje ryzyko poniesienia nieograniczonej straty, a więc może ona przekroczyć wielkość pierwotnego depozytu i to w sposób znaczący.

Opcje notowane na GPW w Warszawie cechują się niewielką płynnością.

Istotnym elementem ryzyka związanego z inwestycją w opcje jest silna zmienność tego instrumentu, znacznie przekraczająca zmienność instrumentu bazowego. Jest ona tym większa, im dłuższy termin pozostaje do wygaśnięcia opcji.

JEDNOSTKI INDEKSOWE (MiniWIG20)

Charakterystyka

Jednostki indeksowe są zaliczane do instrumentów pochodnych. Dają one możliwość inwestowania w indeks giełdowy bez konieczności nabywania portfela akcji odpowiadającego strukturze wskaźnika. W przypadku Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie jednostki indeksowe dotyczą indeksu WIG20, w skład którego wchodzi w określonych proporcjach, akcje 20 największych i najbardziej płynnych spółek.

Instrument finansowy w postaci jednostki indeksowej oznacza prawo przysługujące nabywcy (posiadaczowi pozycji długiej) wobec wystawcy (posiadacza pozycji krótkiej) do żądania zapłaty kwoty należnej na warunkach określonych w standardzie jednostek indeksowych.

Nabywca jednostki indeksowej płaci jej wystawcy cenę jednostki indeksowej (premię). Wystawca otwierający krótkie pozycje wnosi depozyty zabezpieczające. Kupujący nie wnosi, ani nie utrzymuje depozytów zabezpieczających.

Wartość jednej jednostki indeksowej stanowi 1/10 wysokości indeksu WIG20. Cena jednostki MiniWIG20 zbliżona jest zatem do aktualnej wartości indeksu, a uwzględnienie mnożnika (0,1 zł dla 1 punktu indeksu WIG20) powoduje, że instrument ten jest dostępny praktycznie dla każdego inwestora.

W obrocie znajduje się tylko jedna seria jednostek indeksowych MiniWIG20 wygasająca na ostatniej sesji giełdowej w 2025 roku.

Nabywca jednostki indeksowej może do ostatniego dnia obrotu włącznie zamknąć swoją pozycję na dwa sposoby:

- poprzez wystawienie jednostki indeksowej,
- poprzez wykonanie jednostki indeksowej.

Posiadacz pozycji długiej ma prawo zgłosić jednostkę do wykonania, w dowolnym terminie do dnia poprzedzającego ostatni dzień obrotu. Posiadacz pozycji krótkiej (wystawca), który zostanie wybrany w celu wykonania jednostki jest zobowiązany do wypłacenia nabywcy kwoty równej kwocie rozliczenia.

Czynniki ryzyka

Z inwestycją w jednostki indeksowe wiążą się takie same czynniki ryzyka, jak ma to miejsce w przypadku inwestycji w akcje.

Ryzyko rynkowe jest związane ze zmianami wartości instrumentu bazowego (indeksu WIG20) oraz relacji popytu i podaży. Kurs jednostek indeksowych zależy w największym stopniu od wartości instrumentu bazowego, ale zwłaszcza w krótkim terminie, może się od niej różnić w zależności od kształtowania się popytu i podaży.

W przypadku wystawcy jednostek indeksowych dodatkowym czynnikiem ryzyka jest ewentualna konieczność dopłat do wniezionej depozytu. Należy więc liczyć się z tym, że potencjalna strata może przekroczyć wielkość zainwestowanych środków.

Z uwagi na odległy czas do wygaśnięcia, istnieje ryzyko zaprzestania w przyszłości kalkulacji indeksu WIG20, jako instrumentu bazowego.

W przypadku wykonania jednostki inwestor otrzymuje kwotę rozliczenia opartą na wartości indeksu z otwarcia w następnym dniu. W chwili wykonania czynnikiem ryzyka jest zatem nieznaną ostateczną kwotę rozliczenia. Inwestycja jest narażona na zmiany wartości indeksu pomiędzy zamknięciem sesji w dniu, w którym jednostka została wykonana, a otwarciem w kolejnym dniu sesyjnym.

WARRANTY OPCYJNE

Charakterystyka

Warranty opcyjne są instrumentami zbliżonymi w swojej konstrukcji do opcji. Główna różnica dotyczy wystawcy. Opcje mogą być wystawione przez każdego uczestnika rynku, natomiast w przypadku warrantów opcyjnych wystawcą mogą być banki oraz inne instytucje finansowe, np. biura maklerskie. Warrant opcyjny jest bezwarunkowym i nieodwołalnym zobowiązaniem wystawcy do dokonania na rzecz nabywcy rozliczenia pieniężnego, w przypadku, gdy posiadacz zdecyduje się na jego wykonanie. Jednym z rodzajów warrantów jest tzw. warrant subskrypcyjny, w przypadku którego wystawcą może być jedynie emitent instrumentu bazowego (np. akcji).

Czynniki ryzyka

Z inwestycją w warranty związane są takie same czynniki ryzyka, jak ma to miejsce w przypadku opcji oraz instrumentów bazowych.

OBLIGACJE

Charakterystyka

Obligacja jest instrumentem o charakterze dłużnym,

w którym emitent stwierdza, że jest dłużnikiem posiadacza obligacji (obligatariusza) i zobowiązuje się wobec niego do spełnienia określonych świadczeń. Obligacja jest więc instrumentem potwierdzającym, że emitent zaciągnął u nabywcy (posiadacza) dług, który zostanie spłacony na określonych warunkach. Wielkość zaciągniętego długu wyrażona jest wartością nominalną obligacji.

Ze względu na podmiot emitującą, obligacje najczęściej dzieli się na:

- obligacje emitowane przez Skarb Państwa (skarbowe),
- obligacje emitowane przez jednostki samorządowe (komunalne),
- obligacje emitowane przez spółki (korporacyjne).

Ze względu na charakter oprocentowania, obligacje można podzielić na:

- obligacje o stałym oprocentowaniu (wysokość odsetek nie ulega zmianie),
- obligacje o zmiennym oprocentowaniu (wysokość odsetek może się zmieniać w poszczególnych okresach),
- obligacje indeksowane (wysokość odsetek jest w pewnym stopniu uzależniona od zmian określonego indeksu, np. inflacji),
- obligacje zeroponowe (nie oferują odsetek, ale są zbywane po cenie niższej niż wartość nominalna, która ma być wypłacona w momencie wykupu).

Wartość nominalna – wartość, którą emitent jest zobowiązany zwrócić posiadaczowi w momencie wykupu. Termin wykupu (zapadalności) – data, w której, lub po upływie której, emitent zobowiązany jest zwrócić zaciągnięty dług (wartość nominalną).

Oprocentowanie nominalne – określa wysokość otrzymywanej przez posiadacza odsetek, jako określony procent wartości nominalnej.

Okres odsetkowy – okres czasu, za który wypłacane są odsetki.

Kurs obligacji notowanych na rynku regulowanym ustalany jest jako określony procent wartości nominalnej i nie zawiera narosłych za dany okres odsetek. Cena, jaką faktycznie płaci nabywca, nazywana jest kursem rozliczeniowym obligacji i obejmuje zarówno kurs obligacji, jak i należne za dany okres odsetki.

Czynniki ryzyka

Obligacje są zwykle uważane za stosunkowo bezpieczne instrumenty, niemniej inwestycji takiej również towarzyszy ryzyko.

Do istotnych kategorii ryzyka związanego z obligacjami należą:

- ryzyko niedotrzymania warunków (kredytowe, wypłacalności emitenta) – ryzyko znacznie zróżnicowane w zależności od rodzaju emitenta. Dotyczy sytuacji, gdy emitent nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań, czyli z obowiązku wypłacenia wartości nominalnej (wykupu obligacji) czy też z płatności odsetek w terminach i ustalonej wysokości. Najmniejsze ryzyko tego typu występuje w przypadku obligacji skarbowych, największe zaś dla obligacji korporacyjnych. Należy jednak mieć na uwadze, że nawet w obrębie poszczególnych klas emitentów, ryzyko wypłacalności emitenta może być zróżnicowane. Ryzyko niewypłacalności może również obejmować gwarantów obligacji, czyli podmioty poręczające wykonanie zobowiązań emitenta,
- ryzyko stopy procentowej – zmiany poziomu rynkowych i oficjalnych stóp procentowych mają wpływ na ceny obligacji, powodując tym samym niepewność co do wielkości dochodu uzyskiwanego w przyszłości. W przypadku walorów o stałym dochodzie wzrost stóp procentowych powoduje spadek cen obligacji, zaś spadek stóp skutkuje wzrostem cen obligacji. W przypadku instrumentów o zmiennym dochodzie poziom stóp procentowych ma wpływ na wielkość uzyskiwanych przez posiadacza obligacji odsetek. Ryzyko stóp procentowych jest większe w przypadku instrumentów o stałym dochodzie oraz najdłuższych terminach zapadalności,
- ryzyko inflacji – wzrost inflacji wpływa na spadek realnej wartości inwestycji, w tym także uzyskiwanych odsetek, co w największym stopniu odbija się na cenach obligacji o stałym oprocentowaniu, powodując spadek ich cen. W przypadku obligacji o zmiennym oprocentowaniu wpływ tego czynnika jest raczej niewielki, gdyż zwykle wielkość odsetek w poszczególnych okresach uwzględnia już wpływ wyższej inflacji,
- ryzyko reinwestycji – reinwestycja środków z odsetek w kolejnych okresach może nastąpić według różnych stóp procentowych, a w przypadku reinwestycji w instrumenty o niższym oprocentowaniu istnieje ryzyko, że ostateczna stopa zwrotu będzie mniejsza, niż zakładana w momencie rozpoczęcia inwestycji.

FUNDUSZE ETF (EXCHANGE TRADED FUNDS)

Charakterystyka

Fundusze typu ETF są funduszami inwestycyjnymi, których strategia inwestycyjna generalnie polega na śledzeniu zachowania określonego instrumentu finansowego, w tym także indeksów rynkowych. Tytuły uczestnictwa funduszy ETF są zwykle dostępne na rynku wtórnym.

Fundusze ETF oddają strukturę określonego instrumentu, poprzez jego nabycie lub zbycie lub, w przypadku indeksów rynkowych, poprzez konstruowanie portfela aktywów jak najbardziej zbliżonego do struktury indeksu.

Czynniki ryzyka

Inwestycja w fundusze typu ETF wiąże się z takimi samymi czynnikami ryzyka, z jakimi związany jest instrument finansowy, który „replikuje” dany fundusz.

Czynnikiem ryzyka może być również płynność niektórych klas i kategorii funduszy, w tym również niższa płynność w stosunku do instrumentów finansowych, których dotyczą.

Fundusze typu ETF mogą charakteryzować się wysoką zmiennością, zwłaszcza w krótkim horyzoncie inwestycyjnym.

Z uwagi na fakt, że większość funduszy ETF notowana jest na rynkach zagranicznych, inwestycja w nie wiąże się z ryzykiem niekorzystnych zmian na rynku walutowym.

PRODUKTY STRUKTURYZOWANE

Charakterystyka

Produkty strukturyzowane mogą łączyć w sobie gwarancję zwrotu zainwestowanego kapitału lub jego części z potencjalną możliwością osiągnięcia ponadprzeciętnego zysku w przypadku określonego zachowania wskaźnika rynkowego.

Produkt strukturyzowany zbudowany jest zwykle z dwóch części:

- bezpiecznej – składającej się zwykle z obligacji zeroponowej lub lokaty, mającej na celu ochronę kapitału,
- ryzykownej – składającej się z opcji – mającej zapewnić potencjalny dodatkowy zysk.

Wartość instrumentu strukturyzowanego zależy od wartości określonego wskaźnika rynkowego (np. kursu akcji, portfela określonych akcji, cen surowców, indeksów giełdowych czy kursów walutowych). Instrumenty strukturyzowane emitowane są w ramach subskrypcji, przez instytucje finansowe, najczęściej banki.

Emitent instrumentu strukturyzowanego zobowiązuje się wobec posiadacza do wypłaty w terminie wykupu, bądź w innym określonym w warunkach emisji czasie, do wypłaty kwoty rozliczeniowej, której wysokość określa formuła obliczeniowa wykupu.

Czynniki ryzyka

Szeroka gama możliwych algorytmów w ramach konstrukcji produktów strukturyzowanych uniemożliwia jednoznacznie identyfikację i określenie czynników ryzyka związanych z tymi instrumentami. Inwestycja w produkty strukturyzowane wiąże się więc zarówno z czynnikami ryzyka dotyczącymi części bezpiecznej, jak i ryzykownej. Część inwestycji związana z zachowaniem wskaźnika rynkowego, o której oparty jest produkt strukturyzowany, obciążona jest największym ryzykiem i może mieć duży wpływ na ostateczny wynik inwestycji.

Produkty strukturyzowane charakteryzują się niewielką płynnością, nawet w przypadku tych, które są notowane na rynku regulowanym.

JEDNOSTKI UCZESTNICTWA

Charakterystyka

Jednostka uczestnictwa – jest to część aktywów funduszu inwestycyjnego. Inwestycja w fundusz inwestycyjny jest równoznaczna z zakupem jednostek uczestnictwa. Jednostki uczestnictwa w funduszu są na bieżąco wyceniane, dzięki czemu inwestujący jest w stanie określić swój stan posiadania. Jednostki uczestnictwa nie są papierem wartościowym. Są dziedziczne, ale niezbywalne. Nie można ich odstąpić/odsprzedać/darować innej osobie. Mogą być zapisane w testamentach, a w przypadku jego braku wchodzi do masy spadkowej. Jednostki uczestnictwa są podzielne. Najczęściej podawane są z dokładnością do 5 miejsc po przecinku. Po złożeniu odpowiedniej dyspozycji wobec funduszu, inwestorzy nabywają 1 jednostki uczestnictwa, czyli jednakowe prawa do udziału w aktywach netto funduszu. W zależności od wielkości wpłaty, uczestnik funduszu ma przydzieloną odpowiednią liczbę jednostek uczestnictwa.

Jednostki uczestnictwa są zbywane przez otwarte fundusze inwestycyjne. Fundusz otwarty ma obowiązek

zbycia jednostek uczestnictwa każdemu, kto dokona na nie wpłaty. Fundusz inwestycyjny otwarty ma obowiązek odkupienia jednostek uczestnictwa od każdego uczestnika funduszu, który tego żąda. Jednostka taka jest umarzana i nie może być powtórnie sprzedana. Uczestnik funduszu otwartego nie może zbyć jednostki na rzecz osób trzecich. Jednostki uczestnictwa nie mogą być przedmiotem obrotu zorganizowanego.

Czynniki ryzyka

Ryzyko selekcji instrumentów finansowych – zarządzający funduszem może podjąć błędne decyzje co do selekcji:

- papierów wartościowych do portfela inwestycyjnego funduszu; ryzyko selekcji instrumentów finansowych ograniczane jest poprzez dywersyfikację portfela inwestycyjnego,
- ryzyko niemożności bieżącego określenia dokładnych parametrów inwestycyjnych, w tym poziomu ryzyka, danego funduszu. Ryzyko wynikające z braku dostępu do aktualnego składu portfela inwestycyjnego danego funduszu,
- ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków w przypadku inwestycji w tytuły uczestnictwa,
- ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez fundusz transakcji (np. nabywanie jednostek uczestnictwa funduszy zagranicznych). Zmienność wycen jednostek uczestnictwa jest różnicowana w zależności od typu funduszu, jednak z reguły nie przekracza zmienności pojedynczych akcji.

CERTYFIKATY INWESTYCYJNE

Charakterystyka

Fundusz inwestycyjny zamknięty emituje certyfikaty inwestycyjne:

- podlegające wprowadzeniu do publicznego obrotu, albo
- niepodlegające wprowadzeniu do publicznego obrotu. Statut funduszu określa, czy emitowane przez fundusz certyfikaty podlegają wprowadzeniu do publicznego obrotu, czy mu nie podlegają.

Fundusz inwestycyjny zamknięty dokonuje wykupienia certyfikatów na żądanie uczestnika funduszu. Z chwilą wykupienia przez fundusz certyfikaty inwestycyjne są umarzane z mocyprawa. W świetle prawa certyfikaty inwestycyjne są papierami wartościowymi. Wartość certyfikatów inwestycyjnych uzależniona jest od wartości portfela inwestycyjnego funduszu. Zamknięty fundusz inwestycyjny może być utworzony na określony czas. Trwanie funduszu kończy postępowanie likwidacyjne, polegające na umorzeniu certyfikatów inwestycyjnych i wypłacie jego uczestnikom kwot odpowiadających liczbie i końcowej wycenie certyfikatów posiadanych przez poszczególnych uczestników.

Czynniki ryzyka

Certyfikaty inwestycyjne charakteryzują się wszystkimi czynnikami ryzyka, jakie wiążą się z jednostkami uczestnictwa. Za sprawą szerszych możliwości inwestycyjnych, fundusze inwestycyjne zamknięte i związane z nimi certyfikaty inwestycyjne, w porównaniu z funduszami otwartymi, mogą być bardziej ryzykowne.

Fundusze inwestycyjne zamknięte są zobligowane do zdecydowanie rzadszych wycen aktywów w porównaniu do funduszy otwartych.

Cena rynkowa certyfikatów inwestycyjnych może odchylić się od ich wartości.

Ryzyko płynności – w większości przypadków płynność certyfikatów inwestycyjnych jest niska. Zmienność cen certyfikatów inwestycyjnych jest różnicowana w zależności od typu funduszu, jednak z reguły nie przekracza zmienności pojedynczych akcji.

TRANSAKcje TERMINOWE FX FORWARD

Charakterystyka

Transakcja terminowa jest dwustronną umową, na podstawie której kupujący zobowiązuje się do nabycia, zaś sprzedający do zbycia, w ściśle określonym momencie w przyszłości, określonej kwoty waluty (nominalna transakcja) za inną walutę, po cenie (kursie terminowym) ustalonej w momencie zawierania transakcji.

Cechy charakterystyczne:

- charakter zobowiązaniowy – kupujący i sprzedający są zobowiązani do rozliczenia transakcji w określonym kursie w określonym terminie w przyszłości,
- kurs terminowy – jest wypadkową kursu bieżącego w momencie zawierania transakcji oraz stóp procentowych dla walut, których dotyczy transakcja (wartość czasowa walut).

Zastosowanie:

- zabezpieczenie ryzyka kursowego w przyszłości (rozumiane tu poprzez określenie z góry znanej ceny – kursu), a zatem uniezależnienie się od zmiany wartości waluty na rynku.

Transakcje FX forward w Deutsche Bank Polska S.A.: Produkt ten jest skierowany głównie do klientów firmowych, którzy są narażeni na ryzyko walutowe, tj. prowadzą rozliczenia w walutach obcych, ich przychody lub koszty są indeksowane do walut obcych lub w inny sposób ich działalność jest narażona na zmienność kursów walutowych.

Standardowo Bank oferuje transakcje od kwoty 50 000 euro (lub równowartości w innej walucie) na okres do 1 roku.

Istnieje możliwość wcześniejszego rozliczenia transakcji – kurs terminowy jest wówczas korygowany o wartość w czasie, o którą modyfikujemy transakcję.

Istnieje możliwość rozliczenia transakcji poprzez fizyczną dostawę waluty lub netto, tj. poprzez rozliczenie różnic kursowych: kwota transakcji x (kurs sprzedaży - kurs kupna).

W celu zawarcia transakcji, Klient zobowiązany jest zapewnić odpowiednią kwotę zabezpieczenia. W każdej chwili może być również poproszony o zabezpieczenie transakcji, jeśli taka potrzeba będzie wynikała z bieżącej wyceny transakcji.

Czynniki ryzyka

- Zmienność kursu – mimo zmiany kursu walutowego na rynku na korzystniejszy (zarówno w trakcie „życia transakcji”, jak i w dacie rozliczenia), transakcja musi zostać rozliczona na warunkach ustalonych wcześniej.
- Wartość rynkowa transakcji może podlegać zmianom na skutek wahań kursowych, co w konsekwencji może powodować konieczność uzupełnienia pierwotnego zabezpieczenia transakcji do poziomu wymaganego aktualną wyceną. Ponadto, w przypadku rozwiązania transakcji przed datą rozliczenia, powstanie konieczność rozliczenia wartości godziwej tej transakcji.

W przypadku transakcji forward istnieje możliwość skorzystania z dźwigni finansowej. Jej mechanizm polega na tym, że transakcja jest zawierana na kwotę wyższą niż zabezpieczenie transakcji przyjęte w chwili jej zawarcia (pełna kwota jest potrzebna dopiero przy rozliczeniu transakcji, jeśli ta ma być rozliczona w sposób rzeczywisty).

Biorąc pod uwagę fakt, że zabezpieczenie stanowi jedynie ułamkową część wielkości zobowiązania, zmiana wartości transakcji w stosunku do zainwestowanych środków może spowodować zwielokrotnienie zysków lub strat – dźwignia finansowa działa bowiem w obie strony. Jeżeli ocena kierunku ruchu kursów walut okaże się trafna, dzięki dźwigni następuje zwielokrotnienie zysków w porównaniu z osiąganymi na rynku kasowym, ale w przypadku, gdy trend zmienia się niezgodnie z oczekiwaniami kupującego lub sprzedającego, może być przyczyną dotkliwych strat, znacznie przekraczających efekt podobnej inwestycji na rynku kasowym.

OPCJE WALUTOWE

Charakterystyka

Opcja jest instrumentem dającym jej posiadaczowi prawo do kupna (opcja kupna – CALL) lub sprzedaży (opcja sprzedaży – PUT) określonej kwoty waluty za drugą walutę w określonym momencie w przyszłości i po ustalonym kursie, zgodnie z warunkami określonymi w momencie zawarcia transakcji.

W zamian za nabycie prawa posiadacz opcji płaci w momencie zawarcia transakcji cenę, tj. premię opcyjną. Analogicznie wystawca (sprzedawca) opcji stawia się w obowiązku sprzedaży (opcja zakupu CALL) lub kupna (opcja sprzedaży PUT) określonej kwoty waluty za drugą walutę, jeśli posiadacz opcji zdecyduje się na realizację swojego prawa wynikającego z opcji.

Cechy charakterystyczne:

- posiadacz (nabywca) opcji może zrezygnować z realizacji prawa wynikającego z opcji,
- wystawca opcji zawsze ma obowiązek realizacji opcji na żądanie posiadacza opcji,
- cena realizacji (kurs realizacji, czyli strike) to kurs zakupu/sprzedaży jednej waluty za inną, ustalany pomiędzy stronami,
- premia opcyjna (cena opcji) – jest to cena, jaką nabywca płaci wystawcy za opcję,
- data wygaśnięcia – moment, po którym opcja nie może już być wykonana i wygasa,
- data realizacji – moment, w którym opcja może być wykonana (nabywca może zrealizować swoje prawa),
- opcje mogą być wykorzystywane jako elementy składowe strategii opcyjnych.

Zastosowanie:

- opcje służą zabezpieczeniu ryzyka kursowego w przyszłości (rozumiane poprzez określenie z góry znanej ceny, czyli kursu), a zatem uniezależnienie się od zmiany wartości waluty na rynku względem innej waluty,

- ze względu na możliwość złożenia kilku opcji zarówno jako nabywca, jak i wystawca, można osiągnąć różne profile wypłaty, tj. zbudować strategię opcyjną. Oznacza to większą elastyczność opcji w porównaniu do transakcji forward.

Transakcje opcyjne w Deutsche Bank Polska S.A.:

Produkty te są skierowane głównie do klientów firmowych, którzy ponoszą ryzyko walutowe, tj. prowadzą rozliczenia w walutach obcych, ich przychody lub koszty są indeksowane do walut obcych lub w inny sposób ich działalność jest narażona na zmienność kursów walutowych.

Standardowo Bank oferuje transakcje od kwoty 50 000 euro (lub równowartości w innej walucie) na okres do 1 roku; parametry brzegowe mogą się różnić w zależności od rodzaju opcji i od płynności na rynku.

Przykładowe rodzaje opcji w ofercie DB Polska S.A.:

- opcje europejskie – ich wykonanie jest możliwe wyłącznie w określonym terminie (w konkretnym dniu), który jest również terminem wygaśnięcia,
- opcje amerykańskie – ich wykonanie jest możliwe w dowolnym dniu w okresie od zawarcia transakcji do daty wygaśnięcia,
- opcje azjatyckie – cena realizacji i kwota transakcji są powiązane ze średnimi kursami referencyjnymi w określonym przedziale czasowym,
- opcje barierowe – opcje (o charakterze europejskim), które są uzależnione od spełnienia się określonego dodatkowego warunku, np. osiągnięcia przez kurs rynkowy określonego poziomu (tzw. dotknięcie bariery).

Istnieje możliwość wcześniejszego rozliczenia transakcji poprzez odsprzedanie zakupionej opcji lub poprzez zakupienie sprzedanej opcji – wówczas następuje rozliczenie wartości opcji (zapłata premii przez kupującego).

Istnieje możliwość rozliczenia poprzez fizyczną dostawę waluty lub netto, tj. poprzez rozliczenie różnic kursowych: kwota transakcji x (kurs sprzedaży - kurs kupna).

W celu zawarcia transakcji, Klient zobowiązany jest zapewnić odpowiednią kwotę zabezpieczenia. W każdej chwili może być również poproszony o zabezpieczenie transakcji, jeśli taka potrzeba będzie wynikała z bieżącej wyceny transakcji.

Czynniki ryzyka

W przypadku nabycia pojedynczej opcji, nabywca ogranicza swoje ryzyko do zapłaconej premii. Opcja może być odsprzedana, jednak wartość jej może spaść do zera (lecz nigdy poniżej).

W przypadku wystawienia opcji po stronie wystawcy istnieje ryzyko, że posiadacz opcji będzie chciał zrealizować swoje prawo. Ryzyko niekorzystnego ruchu kursu dla posiadacza opcji bierze na siebie wystawca (jest zmuszony zrealizować transakcję na wcześniej ustalonych warunkach).

W przypadku struktur opcyjnych ryzyko powstaje po stronie zobowiązaniowej (tj. po stronie wystawionych opcji). Wartość rynkowa transakcji może podlegać zmianom na skutek wahań kursowych, co w konsekwencji może powodować konieczność uzupełnienia pierwotnego zabezpieczenia transakcji do poziomu wymaganego aktualną wyceną. Ponadto, w przypadku rozwiązania transakcji przed datą rozliczenia powstaje konieczność rozliczenia wartości godziwej tej transakcji.

Dla opcji walutowych, podobnie jak dla transakcji FX forward, istnieje możliwość skorzystania z dźwigni finansowej.

Na premię opcyjną, która przedstawia cenę opcji, wpływają przede wszystkim:

- kurs bieżący walut, których dotyczy transakcja,
- poziom ceny realizacji,
- czas pozostały do wygaśnięcia opcji,
- zmienność kursów walut na rynku,
- poziom stóp procentowych (wartość pieniądza w czasie) dla walut, których dotyczy transakcja.

DEPOZYTY STRUKTURYZOWANE

Charakterystyka

Depozyty strukturyzowane to alternatywne w stosunku do tradycyjnych lokat sposoby inwestowania.

Wynik osiągnięty na poszczególnych typach depozytów strukturyzowanych jest uzależniony od zachowania kursów walut.

Bank w swojej ofercie posiada dwa rodzaje depozytów strukturyzowanych:

- depozyt z ochroną kapitału,
- lokata dwuwalutowa.

Depozyt z ochroną kapitału umożliwia osiągnięcie wyższego oprocentowania w stosunku do tradycyjnej lokaty

pod warunkiem, że kurs walutowy spełnia warunki ustalone w warunkach transakcji.

Depozyt z ochroną kapitału gwarantuje zwrot 100 % zainwestowanego kapitału w dacie zapadalności.

Lokata dwuwalutowa umożliwiła osiągnięcie wyższego oprocentowania depozytu w stosunku do tradycyjnej lokaty. Jednocześnie w przypadku, gdy przed datą zapadalności depozytu wystąpią okoliczności określone wcześniej w warunkach transakcji, kwota nominalna lokaty dwuwalutowej zostanie zwrócona w dacie zapadalności depozytu w innej walucie (ustalanej w warunkach transakcji).

Deutsche Bank Polska S.A. oferuje swoim klientom depozyty strukturyzowane na następujących warunkach: Depozyt z gwarancją kapitału: od kwoty 1 000 000 złotych (lub równoważności w innej walucie) na okres do 1 roku.

Lokata dwuwalutowa: od kwoty 100 000 euro (lub równoważności w innej walucie) na okres do 1 roku.

Czynniki ryzyka

Z depozytami strukturyzowanymi wiąże się ryzyko kursów walut: w przypadku depozytu z ochroną kapitału jest to ryzyko nieosiągnięcia wyższej stopy procentowej w stosunku do tradycyjnych lokat; w przypadku lokaty dwuwalutowej – zwrot zainwestowanego kapitału w drugiej ustalonej walucie.

TRANSAKCJE IRS

Charakterystyka

Transakcja IRS polega na wymianie płatności odsetkowych w danej walucie naliczanych według różnych stóp procentowych (np. zmiennej stopy procentowej na płatności odsetkowe liczone według stałej stopy procentowej) od ustalonej kwoty nominalu.

W okresie trwania transakcji jedna Strona płaci drugiej stałą stopę w określonych terminach odsetki od umówionej kwoty nominalu transakcji naliczone według stałej stopy, a w zamian za to otrzymuje od drugiej Strony odsetki od kwoty nominalu naliczone według zmiennej stopy (np. WIBOR 1M, CHF LIBOR 3M). Typowym przykładem wykorzystania transakcji IRS jest zabezpieczenie przed wzrostem stóp procentowych kosztów obsługi kredytu opartego na zmiennym oprocentowaniu.

Czynniki ryzyka

Po potwierdzeniu transakcji, niezależnie od przyszłych zdarzeń i okoliczności, Strony rozliczają płatności odsetkowe na podstawie ustalonych pierwotnie warunków. Transakcja IRS zobowiązuje obie strony transakcji do wymiany płatności odsetkowych w całym okresie jej trwania. Klient, który oczekiwał wzrostu stóp i zawarł transakcję IRS, będąc w niej Stroną płaćcą odsetki wg stałej stopy, nie skorzysta z ewentualnego spadku stóp procentowych.

Jeśli IRS został wykorzystany do zabezpieczenia przed wzrostem stóp procentowych kosztów obsługi kredytu, to przy ewentualnej wcześniejszej spłacie kredytu należy również dokonać zamknięcia i wcześniejszego rozliczenia transakcji IRS. W zależności od bieżących warunków rynkowych może się to wiązać z koniecznością zapłacenia Bankowi kwoty rozliczenia, wynikającej z niekorzystnej dla Klienta sytuacji na rynku stopy procentowej i przyszłych przepływów pieniężnych pozostałych do rozliczenia.

OPCJE NA STOPE PROCENTOWA

Charakterystyka

Opcja na stopę procentową jest instrumentem dającym jej posiadaczowi prawo do „wzięcia” pieniądza (opcja CAP) lub „ulokowania” pieniądza (opcja FLOOR) w przyszłości po określonej uprzednio stopie procentowej. W zamian za nabycie prawa posiadacz opcji płaci w momencie zawarcia transakcji cenę, tj. premię opcyjną. Pozostałe cechy są tożsame z innymi opcjami.

Zastosowanie

Opcje służą zabezpieczeniu ryzyka zmiany stopy procentowej w przyszłości (rozumianego poprzez określenie z góry znanej ceny, czyli kursu), a zatem uniezależnieniu się od zmiany wartości stopy procentowej na rynku.

Czynniki ryzyka

W przypadku nabycia opcji, nabywca ogranicza swoje ryzyko do zapłaconej premii. Opcja może być odsprzedana, jednak wartość jej może spaść do zera (lecz nigdy poniżej).

W przypadku wystawienia opcji po stronie wystawcy istnieje ryzyko, że będzie musiał zrealizować opcję. Ryzyko niekorzystnej zmiany stopy procentowej dla posiadacza opcji bierze na siebie wystawca (jest zmuszony zrealizować transakcję na wcześniej ustalonych warunkach).

Na premię opcyjną, która przedstawia cenę opcji, wpływają przede wszystkim:

- poziom ceny realizacji,
- czas pozostający do wygaśnięcia opcji,
- poziom stóp procentowych.

TRANSAKCJE ZMIANY STÓP PROCENTOWYCH IRS

Charakterystyka

Transakcja zamiany stóp procentowych IRS polega na wzajemnej wymianie przez Strony transakcji określonych płatności odsetkowych wyrażonych w tej samej walucie; wysokość płatności odsetkowych ustalana jest w oparciu o określone pomiędzy Klientem a Bankiem: kwotę nominalną transakcji, długość okresów odsetkowych, stawkę referencyjną odpowiednią dla danej waluty i okresu odsetkowego w przypadku zmiennych płatności odsetkowych oraz stałą stopę procentową dla stałych płatności odsetkowych.

Stawkę referencyjną stanowi stawka typu IBOR (Interbank Offered Rate) odpowiednia dla danej waluty oraz długości okresu odsetkowego. Zmienne płatności odsetkowe mogą być obliczane w oparciu o stawkę referencyjną powiększoną o ustaloną marżę odsetkową. Okres pomiędzy dniem rozpoczęcia a dniem zakończenia transakcji IRS jest podzielony na ustalone pomiędzy Klientem a Bankiem okresy odsetkowe. Rozliczenie płatności odsetkowych wynikających z danego okresu odsetkowego odbywa się na koniec tego okresu.

Zamieniając zmienną stopę (opartą na stawce referencyjnej) na stałą, Klient może się zabezpieczyć przed wzrostem stóp procentowych. Analogicznie zamieniając stałą stopę na zmienną, Klient może się zabezpieczyć przed spadkiem stóp procentowych.

W dowolnym dniu roboczym przed dniem zakończenia transakcji IRS Klient ma prawo dokonać wcześniejszego zamknięcia transakcji IRS, rozliczając w ustalonym dniu zamknięcia transakcji wyczoną przez Bank kwotę zamknięcia tej transakcji. Kwotą zamknięcia Bank uznaje bądź obciąża rachunek Klienta.

Czynniki ryzyka

- dopłat w okresach odsetkowych: jeżeli Stopa Płacona przez Bank np. 1M WIBOR spadnie poniżej Stopy Płaconej przez Klienta, wtedy Klient będzie dopłacał różnicę pomiędzy tymi stopami. Tym samym wynik na transakcji IRS będzie negatywny.

- ryzyko realizacji ujemnej wyceny: W przypadku wcześniejszego zamknięcia transakcji może powstać konieczność pokrycia przez Klienta ujemnej wyceny transakcji tzw. Bieżącej Wyceny Rynkowej.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Zakres, częstotliwość, terminy raportów ze świadczenia usług przez Bank i Biuro Maklerskie opisane są szczegółowo w umowach i regulaminach poszczególnych usług.

ROZPATRYWANIE SKARG

Bank przyjmuje od Klientów reklamacje dotyczące świadczenia usług w następujących formach – telefonicznie przez Teleserwis pod numerem telefonu 801 18 18 18*, listownie na adres korespondencyjny Banku lub osobiście w każdym oddziale Banku.

Reklamacja powinna zawierać w szczególności dane Klienta, datę wystąpienia i opis zgłaszanych zastrzeżeń lub niezgodności oraz jednoznaczne sformułowanie roszczenia.

Biuro Maklerskie przyjmuje od Klientów reklamacje dotyczące świadczenia usług w następujących formach: listownie na adres Biura Maklerskiego lub osobiście w każdym oddziale Banku.

Reklamacja powinna zawierać w szczególności dane Klienta, datę wystąpienia i opis zgłaszanych zastrzeżeń lub niezgodności oraz jednoznaczne sformułowanie roszczenia.

ZABEZPIECZENIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH LUB FUNDUSZY KLIENTA

Dom Maklerski DB Securities S.A., dla którego Bank działa jako Agent, jest uczestnikiem systemu rekompensat prowadzonego przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. Celem systemu rekompensat jest zapewnienie inwestorom wypłat środków pieniężnych oraz zrekomensowanie wartości utraconych instrumentów finansowych zgromadzonych przez nich w domach maklerskich, w tym w ich oddziałach poza terytorium Polski.

Wypłata następuje do wysokości określonej w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. nr 183 z 2005 r. z późniejszymi zmianami), w przypadku:

1. ogłoszenia upadłości domu maklerskiego lub

2. prawomocnego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek domu maklerskiego nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub
3. stwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego, że dom maklerski nie jest w stanie, z powodów ściśle związanych z sytuacją finansową, wykonać ciężących na nim zobowiązań wynikających z roszczeń inwestorów i nie jest możliwe ich wykonanie w najbliższym czasie.

System rekompensat zabezpiecza wypłatę środków inwestorów pomniejszonych o należności domu maklerskiego z tytułu świadczonych usług, do wysokości równoważności w złotych 3 000 euro – w 100% wartości środków objętych systemem rekompensat, oraz 90% nadwyżki ponad tę kwotę, z tym że górna granica środków objętych systemem rekompensat wynosi równoważność 22 000 euro.

OGÓLNY OPIS POLITYKI PRZECIWDZIAŁANIA KONFLIKTOM INTERESÓW W BANKU

W działalności Deutsche Bank Polska S.A. (w ramach którego działa Biuro Maklerskie), jako dostawcy usług finansowych należącego do globalnej Grupy Deutsche Bank, mogą pojawić się sytuacje skutkujące powstaniem potencjalnych i rzeczywistych konfliktów interesów. Polityka Banku zakłada podjęcie uzasadnionych działań dla utrzymania i funkcjonowania skutecznych procesów mających na celu identyfikowanie i zarządzanie poszczególnymi konfliktami. W szczególności Bank dąży do tego, aby jego systemy bankowe, mechanizmy kontroli i procedury były adekwatne do potrzeb identyfikowania potencjalnych konfliktów interesów.

Potencjalnymi źródłami konfliktu interesów są w szczególności sytuacje, w których występuje:

1. prawdopodobieństwo uzyskania korzyści finansowej lub uniknięcia straty finansowej kosztem Klienta,
2. zainteresowanie rezultatem usługi świadczony przez Klientowi lub transakcji przeprowadzonej w imieniu Klienta, które różni się od zainteresowania jakie Klient pokłada w takim rezultacie,
3. zachęta (w postaci pieniędzy, towarów lub usług innych niż standardowa prowizja lub opłata za taką usługę) do oferowania Klientowi określonego produktu lub usługi lub przedkładania interesu Klienta lub grupy Klientów nad interes innego Klienta,
4. zbieżności działalności prowadzonej przez Bank, dostawcę usług lub osobę zaangażowaną w działalność Klienta.

W celu sprawnej identyfikacji i zarządzania konfliktami interesów, Bank dąży do zapewnienia następujących warunków:

1. jednostki organizacyjne Banku działają w odpowiednim stopniu niezależności,
2. procesy i procedury wewnętrzne zapewniają przeciwdziałanie przepływowi informacji, który mógłby zaszkodzić interesom Klienta,
3. wewnętrzne rozwiązania organizacyjno-techniczne zapewniają nadzór nad działaniami pracowników Banku,
4. istnieją mechanizmy kontroli służące identyfikacji i zarządzaniu uczestnictwem osób powiązanych z Bankiem w międzynarodowych organizacjach i ich aktywnością biznesową prowadzoną poza pracą w Banku,
5. informacje będące w posiadaniu Banku są analizowane pod kątem identyfikacji i zarządzania potencjalnymi konfliktami interesów,
6. procedury zapewniające niezależną ocenę sytuacji w przypadku podejrzenia wystąpienia konfliktu interesów,
7. dokumenty i dane dotyczące usług oraz działań Banku w obszarze, w którym zidentyfikowano konflikt interesów są archiwizowane na zasadach określonych we właściwych regulacjach wewnętrznych,
8. wykorzystanie systemu pozwalającego ocenić, czy zmiany portfela inwestycyjnego Klienta są zgodne z jego interesem,
9. osoba powiązana z Bankiem może zostać proporzona o odstąpienie od podejmowania czynności zawodowych przy realizacji określonej transakcji lub od uczestnictwa w zarządzaniu potencjalnym konfliktem interesów,
10. osoba powiązana z Bankiem jest zobowiązana do stosowania zasad dotyczących transakcji na rachunek własny,
11. nadzór nad istnieniem ewentualnej bezpośredniej zależności wysokości wynagrodzenia osób powiązanych z Bankiem i wykonujących określone czynności, od wysokości wynagrodzenia lub zysków osiągniętych przez osoby wykonujące czynności innego rodzaju.

W niektórych sytuacjach może okazać się, że przyjęte mechanizmy zarządzania konfliktami interesów są niewystarczające. W takim przypadku Bank może stosować dodatkowe środki, a w szczególności:

1. wprowadzenie specyficznych dla danej transakcji

- lub działalności Banku barier informacyjnych lub innych dodatkowych metod segregacji informacji, po uprzednim rozważeniu wszystkich dostępnych faktów,
2. wdrożenie procedur zapewniających podejmowanie decyzji w zakresie zarządzania konfliktami interesów przez osoby odpowiedzialne za strategię Banku oraz za zarządzanie ryzykiem reputacyjnym,
 3. w uzasadnionych przypadkach odmowa działania.

W przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu umowy z Klientem o świadczenie usług maklerskich, Bank informuje Klienta o powstaniu konfliktu interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu. Bank powinien powstrzymać się od świadczenia usługi maklerskiej do czasu otrzymania od Klienta wyraźnego oświadczenia o kontynuacji lub rozwiązaniu umowy.

W przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu umowy z klientem o świadczenie usług maklerskich, Bank informuje Klienta o powstaniu konfliktu interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu. Bank powinien powstrzymać się od świadczenia usługi maklerskiej do czasu otrzymania od Klienta wyraźnego oświadczenia o kontynuacji lub rozwiązaniu umowy. Bank zapewnia, iż w przypadku pojawienia się konfliktu interesów, nie dojdzie do naruszenia interesu Klienta. Na żądanie Klienta Polityka zarządzania konfliktami interesów może być przekazana na trwałym nośniku informacji.

INFORMACJA O KOSZTACH, OPŁATACH, PROWIZJACH I ŚWIADCZENIACH NIEPIENIĘŻNYCH

Koszty i opłaty związane ze świadczeniem usług przez Deutsche Bank Polska S.A. i Biuro Maklerskie, opisane są w tabelach prowizji i usług właściwych dla poszczególnych produktów i usług.

Opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne, o których mowa w par. 8 ust. 2, pkt. 3 Rozporządzenia MF z dnia 24.09.2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych, są następujące:

1. Opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne przyjmowane lub przekazywane przez Bank w związku ze świadczeniem na rzecz Klientów usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia jednostek funduszy inwestycyjnych.

W związku z usługą przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia jednostek funduszy inwestycyjnych Bank otrzymuje od towarzystw funduszy inwestycyjnych:

- 1) jednorazową płatność w postaci opłaty dystrybucyjnej oraz
- 2) miesięczne wynagrodzenie (prowizja), stanowiące udział w opłacie za zarządzanie środkami zainwestowanymi przez Klienta.

Ostateczna wysokość prowizji zależy od rodzaju funduszu i może zależeć od wysokości środków zainwestowanych przez Klienta.

Bank w ramach świadczenia wyżej wymienionych usług może przyjmować również inne niż wskazane powyżej opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne, w szczególności pracownicy Banku mogą brać udział w szkoleniach organizowanych przez jego partnerów. Bank przed podpisaniem umowy z Klientem informuje go o przyjmowaniu lub przekazywaniu opłat, prowizji lub świadczeń, o których mowa w zdaniu poprzednim.

2. Opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne przyjmowane lub przekazywane przez Biuro Maklerskie w związku ze świadczeniem na rzecz Klientów usługi przyjmowania i przekazywania zleceń oraz wykonywania czynności w ramach pełnienia funkcji agenta DB Securities S.A.

- 1) Z tytułu usług świadczonych na rzecz Klientów, Biuro Maklerskie otrzymuje od DB Securities S.A. część prowizji i opłat wyszczególnionych w Tabeli prowizji i opłat DB Securities S.A. pobieranych bezpośrednio z rachunków Klientów przez DB Securities S.A.,
- 2) Prowizje i opłaty pobrane od Klientów przez DB Securities S.A., pomniejszane o prowizje i opłaty należne DB Securities S.A. w związku ze świadczeniem usługi prowadzenia rachunku inwestycyjnego oraz wykonywania zleceń, przekazywane są Biuru Maklerskiemu i stanowią przychód Biura Maklerskiego z tytułu świadczenia na rzecz Klientów usługi przyjmowania i przekazywania zleceń oraz pełnienia funkcji agenta DB Securities S.A.; prowizje i opłaty należne DB Securities S.A. w związku ze świadczeniem usługi wykonywania zleceń, zależą od:

- a. wartości obrotu zrealizowanego przez Klientów w danym miesiącu,
 - b. rodzaju i wartości transakcji,
 - c. rodzaju instrumentów finansowych,
 - d. miejsca realizacji transakcji,
- 3) Dodatkowo z tytułu wykonywania czynności w ramach pełnienia funkcji agenta DB Securities S.A. Biuro Maklerskie otrzymuje od DB Securities S.A. a. część przychodów związanych z przechowywaniem aktywów Klientów na rachunkach inwestycyjnych, prowadzonych przez DB Securities S.A.,

- b. część przychodów otrzymywanych od emitenta lub oferującego w związku z oferowaniem instrumentów finansowych w obrocie pierwotnym, lub w ramach pierwszej oferty publicznej, gdzie DB Securities S.A. pełni funkcję uczestnika konsorcjum, lub oferującego.

- 4) Podział prowizji i opłat pobieranych od Klientów w związku ze świadczeniem usług, pomiędzy Biuro Maklerskie, a DB Securities S.A. określony jest w umowie i w niektórych przypadkach może podlegać indywidualnym negocjacjom.

- 5) Ponadto Biuro Maklerskie otrzymuje od DB Securities S.A. świadczenia niepieniężne w postaci:
 - a. dostępu do analiz i rekomendacji sporządzanych przez analityków DB Securities S.A.,
 - b. możliwości uczestnictwa w konferencjach z przedstawicielami spółek, organizowanych przez DB Securities S.A.

3. Opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne przyjmowane lub przekazywane przez Biuro Maklerskie w związku z oferowaniem instrumentów finansowych w obrocie pierwotnym, lub pierwszej ofercie publicznej

- 1) W związku z pełnieniem funkcji oferującego, lub uczestnika konsorcjum dystrybucyjnego, Biuro Maklerskie otrzymuje odpowiednio od emitentów instrumentów finansowych (w tym od Deutsche Bank AG) lub od podmiotów pełniących funkcję oferującego, wynagrodzenie w postaci opłaty manipulacyjnej, obliczanej jako procent od wartości lub wartości nominalnej (w przypadku obligacji lub certyfikatów inwestycyjnych) sprzedanych instrumentów,
- 2) Wartość procentowa opłaty manipulacyjnej określona jest w Warunkach Emisji, lub w umowie dystrybucyjnej. Wysokość stawki zależy od terminu zapadalności, parametrów rynkowych, dotyczących instrumentów bazowych takich jak np. zmienność, korelacja itp.,

4. Opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne przyjmowane lub przekazywane przez Biuro Maklerskie w związku z usługą zarządzania portfelem instrumentów finansowych na zlecenie

- 1) W związku z usługą zarządzania portfelem instrumentów finansowych Biuro Maklerskie otrzymuje świadczenia niepieniężne:

- a. analizy i rekomendacje sporządzane przez DB Securities S.A., lub inne firmy inwestycyjne,
- b. uczestnictwo w konferencjach inwestycyjnych organizowanych przez emitentów instrumentów finansowych, przeznaczonych dla inwestorów.

- 2) W przypadku, gdy instrumenty finansowe w ramach usługi zarządzania nabywane są za pośrednictwem Banku lub Biura Maklerskiego w związku z pełnieniem przez Bank lub Biuro Maklerskie funkcji oferującego, uczestnika konsorcjum dystrybucyjnego lub dystrybutora, Bank lub Biuro Maklerskie może otrzymywać z tego tytułu wynagrodzenie odpowiednio od emitentów instrumentów finansowych, lub podmiotów pełniących funkcję oferującego, obliczane jako procent od wartości lub wartości nominalnej sprzedanych instrumentów finansowych.

5. Opłaty, prowizje i świadczenia niepieniężne przyjmowane lub przekazywane przez Biuro Maklerskie w związku z usługą doradztwa inwestycyjnego, oraz sporządzania analiz inwestycyjnych o charakterze ogólnym,

- 1) W związku z usługą doradztwa inwestycyjnego oraz sporządzania analiz inwestycyjnych o charakterze ogólnym Biuro Maklerskie otrzymuje następujące świadczenia niepieniężne:

- a. uczestnictwo w konferencjach inwestycyjnych, prezentacjach, telekonferencjach z zarządzającymi, analitykami oraz władzami spółek i towarzystw funduszy inwestycyjnych,
- b. raporty analityczne, komentarze i statystyki dostarczane przez firmy inwestycyjne i towarzystwa funduszy inwestycyjnych

6. Na żądanie Klienta, Biuro Maklerskie/Bank przedstawi szczegółowe informacje nt. istoty, wysokości lub sposobu ustalania opłat, prowizji oraz świadczeń niepieniężnych otrzymywanych lub przekazywanych przez Biuro Maklerskie/Bank.

Biuro Maklerskie/Bank posiadają procedury wewnętrzne zapobiegające powstawaniu konfliktów interesów, w sytuacjach opisanych w pkt. 1-5.

INFORMACJA NA TEMAT POLITYKI REALIZACJI ZLECEŃ ORAZ POLITYKI DZIAŁANIA W NAJLEPIEJ POJĘTYM INTERESIE KLIENTA

W Deutsche Bank Polska S.A., w celu realizacji zleceń na warunkach możliwie najbardziej korzystnych dla Klienta, została przyjęta Polityka realizacji zleceń zgodnie z którą Bank, świadcząc usługi inwestycyjne na rzecz Klienta, działa:

- a) uczciwie – dążąc do wykonania wszystkich zobowiązań wobec Klienta,
- b) sprawiedliwie – zapewniając jednolite traktowanie Klientów należących do jednej kategorii w zakresie świadczonych usług inwestycyjnych, tj. kategorii Klienta detalicznego, Klienta profesjonalnego i Uprawnionego kontrahenta,

- c) profesjonalnie – zapewniając przygotowanie merytoryczne pracowników Banku.

1. Bank przyjmuje zlecenia Klienta w zakresie tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania i przekazuje je niezwłocznie do realizacji do właściwych agentów transferowych działających w imieniu funduszy. Bank wykonuje przedmiotowe czynności zgodnie z Umową ramową tytułów uczestnictwa, umową dystrybucyjną wiążącą Bank i towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz regulacjami funduszy, w szczególności statutami funduszy i prospektami informacyjnymi funduszy.

2. Sposoby przyjmowania i przekazywania zlecenia również zależą od rodzaju instrumentu finansowego, którego zlecenie dotyczy. Tryb przyjmowania i przekazywania zlecenia przez Bank reguluje odrębna Umowa ramowa tytułów uczestnictwa.

3. Przekazując zlecenie Klienta do miejsc wykonania wskazanych w zleceniu, Bank postępuje w sposób określony w Umowie ramowej tytułów uczestnictwa.
4. Bank przyjmuje i przekazuje zlecenie, o którym mowa w pkt. 3 niezwłocznie, według kolejności ich przyjmowania.

5. Bank nie łączy przyjmowanych i przekazywanych zleceń Klientów ze zleceniami innych Klientów.

6. Bank niezwłocznie informuje Klienta o wszelkich istotnych okolicznościach, które uniemożliwiają przyjęcie lub przekazanie zlecenia złożonego przez Klienta.

7. Warunki odmowy przyjęcia zlecenia lub odmowy przekazania zlecenia określa Umowa ramowa tytułów uczestnictwa.

8. Bank przyjmuje zapisy na nabycie produktów strukturyzowanych emitowanych przez oddział Deutsche Bank AG w Londynie lub innych emitentów, z którymi Bank zawarł umowy, w ustalonych okresach subskrypcji.

9. Zapisy są przyjmowane i przekazywane w oddziałach Banku wskazanych w regulacjach dotyczących danej emisji.

10. Działanie Banku w najlepiej pojętym interesie Klienta dotyczy przekazania niezbędnych informacji zainteresowanemu Klientowi o danej emisji i warunkach subskrypcji oraz realizacji czynności związanych z subskrypcją zgodnie z warunkami określonymi w regulacjach dotyczących danej emisji.

11. Bank przyjmuje zapisy w kolejności ich składania przez Klientów.

12. Bank umożliwi Klientowi złożenie, modyfikację lub anulowanie zapisu zgodnie z warunkami subskrypcji.

13. Przyjęcie zapisu nie jest jednoznaczne z realizacją transakcji.

14. Przyjmując i przekazując zlecenie, Bank nie ma wpływu na cenę instrumentu finansowego, koszty związane z wykonaniem zlecenia, czas zawarcia transakcji, prawdopodobieństwo zawarcia transakcji oraz jej rozliczenia, wielkości zlecenia oraz jakiegokolwiek inne aspekty, mające wpływ na wykonanie zlecenia przez podmiot wykonujący zlecenie.

15. W celu ochrony interesu Klienta, w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, konieczne może być odejście od ogólnych zasad przyjmowania i przekazywania zleceń wskazanych w tej polityce lub też w wytycznych podanych przez Klienta. Klient zostanie poinformowany o każdym przypadku takiego odstąpienia oraz o wynikających z niego konsekwencjach.

W zakresie działalności maklerskiej prowadzonej przez Biuro Maklerskie Deutsche Bank Polska S.A. obowiązują Polityka działania w najlepiej pojętym interesie Klienta, zgodnie z którą:

1. Biuro Maklerskie przyjmuje i przekazuje zlecenia Klientów wyłącznie do DB Securities S.A.

2. Wszystkie zlecenia przyjmowane przez Biuro Maklerskie mają charakter zlecenia DDM (do dyspozycji maklera).

3. Warunki przyjmowania i przekazywania zleceń zależą od rodzaju instrumentu finansowego, którego zlecenie dotyczy. Tryb przyjmowania i przekazywania zlecenia przez Biuro Maklerskie reguluje Umowa przyjmowania i przekazywania zleceń.

4. Biuro Maklerskie przyjmuje i przekazuje zlecenia Klientów wyłącznie do DB Securities S.A., postępując w sposób określony w umowie, o której mowa w pkt 3.

5. Biuro Maklerskie przyjmuje i przekazuje zlecenia niezwłocznie, według kolejności ich przyjmowania.

6. Biuro Maklerskie niezwłocznie informuje Klienta o wszelkich istotnych okolicznościach, które uniemożliwiają przyjęcie lub przekazanie zlecenia złożonego przez Klienta.

7. Warunki odmowy przyjęcia zlecenia lub odmowy przekazania zlecenia określa Umowa, o której mowa w pkt 3.

8. Przyjmując i przekazując do DB Securities zlecenie DDM, Biuro Maklerskie nie ma wpływu na koszty związane z wykonaniem zlecenia, na cenę instrumentu finansowego, czas zawarcia transakcji, prawdopodobieństwo zawarcia transakcji oraz jej rozliczenia, wielkości zlecenia oraz jakiegokolwiek inne aspekty, mające wpływ na wykonanie zlecenia przez podmiot wykonujący zlecenie.

9. Zasady działania DB Securities S.A. w najlepiej pojętym interesie Klienta, w zakresie wystawiania zleceń

- nia brokerskiego lub zleceń brokerskich na podstawie zlecenia DDM przyjętego i przekazanego przez Biuro Maklerskie, są uregulowane w odrębnej polityce DB Securities S.A.
10. Biuro Maklerskie może przyjąć i przekazać zlecenie Klienta łącznie ze zleceniami innych Klientów.
 11. W przypadku, w którym mowa w ust. 10 Biuro Maklerskie zapewnia, że:
 - a) połączenie zleceń nie działa na niekorzyść tych Klientów,
 - b) Klient został uprzednio poinformowany o takim sposobie realizacji zlecenia oraz
 - c) Biuro Maklerskie, przyjmując i przekazując zlecenia Klienta łącznie ze zleceniami innych Klientów, działa zgodnie z zasadami alokacji, określonymi w pkt 11.
 12. W przypadku częściowego przyjęcia i przekazania połączonego zlecenia, Biuro Maklerskie dokonuje alokacji zlecenia w taki sposób, aby zostało ono wykonane w całości. W przypadku, gdy połączone zlecenie zostało przyjęte i przekazane w części uniemożliwiającej wykonanie zlecenia Klienta w całości, Biuro Maklerskie dokonuje alokacji wyłącznie na rzecz Klienta.
 13. W celu ochrony interesu Klienta, w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności, konieczne może być odejście od zasad przyjmowania i przekazywania zleceń wskazanych w tej polityce lub też w wytycznych podanych przez Klienta. Klient zostanie poinformowany o każdym przypadku takiego odstępstwa oraz o wynikających z niego konsekwencjach.
 14. Biuro Maklerskie dokonuje inwestycji działając w imieniu Klienta i na jego rachunek, zgodnie z zakresem pełnomocnictwa ustanowionego przez Klienta.
 15. Decyzje zarządzających portfelem są podejmowane w oparciu o strategię inwestycyjną zaakceptowaną przez Klienta.
 16. Zarządzający portfelem Klienta przekazuje zlecenia do DB Securities S.A.
 17. Podejmując decyzje inwestycyjne, zarządzający portfelem kieruje się następującymi czynnikami:
 - a) ceną instrumentu finansowego,
 - b) kosztami związanymi z wykonaniem zlecenia,
 - c) czasem zawarcia transakcji,
 - d) prawdopodobieństwem zawarcia transakcji oraz jej rozliczeniem,
 - e) wielkością zlecenia,
 - f) innymi aspektami, mającymi wpływ na wykonanie zlecenia przez podmiot je wykonujący.
 18. Priorytetowymi czynnikami, mającymi decydującą wagę w zakresie decyzji inwestycyjnej, są jednocześnie:
 - a) łączny wynik ceny instrumentu finansowego i kosztu związanego z wykonaniem zlecenia,
 - b) przy jednocześnie wysokim poziomie prawdopodobieństwa zawarcia transakcji i jej rozliczenia w opinii zarządzającego portfelem.
 19. Pozostałe czynniki wymienione są analizowane w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych, w celu oceny ich zgodności ze strategią inwestycyjną uzgodnioną z Klientem.
 20. Biuro Maklerskie zastrzega sobie możliwość łączenia zleceń Klientów w przypadku, gdy agregacją zleceń zwiększa szansę na:
 - a) uzyskanie korzystnych warunków ich realizacji,
 - b) szybsze rozliczenie transakcji.
 21. Łączenie zleceń, o którym mowa w pkt 20 następuje wyłącznie w sytuacji, gdy istnieje małe prawdopodobieństwo, że agregacja będzie działała na niekorzyść Klienta, w szczególności poprzez:
 - a) niezrealizowanie całego wolumenu określonego w zleceniu,
 - b) pogorszenie warunków cenowych realizacji zlecenia.
 22. Biuro Maklerskie dokonuje łączenia zleceń z zastrzeżeniem, że:
 - a) w sytuacji, w której zlecenie zostanie wykonane w ramach jednego limitu ceny, rozliczenie nastąpi proporcjonalnie dla każdego portfela,
 - b) w sytuacji, w której zlecenie zostanie wykonane w ramach różnych limitów ceny, rozliczenie nastąpi proporcjonalnie dla każdego portfela w ramach poszczególnych limitów cen.
 23. W przypadku, gdy w ramach usługi zarządzania portfelem zostanie wystawione jedno zlecenie na rzecz więcej niż jednego Klienta, Biuro Maklerskie zobowiązuje się, że do końca dnia, w którym zostanie wykonane zlecenie określi liczbę instrumentów finansowych kupowanych lub sprzedawanych dla poszczególnych Klientów.

Szczegółowe informacje na temat Polityki realizacji zleceń w Deutsche Bank Polska S.A. oraz Polityki działa-

nia w najlepiej pojętym interesie Klienta Biura Maklerskiego są przekazywane na żądanie Klienta.

INFORMACJA NA TEMAT OBOWIĄZKÓW PODATKOWYCH KLIENTÓW

Poniższe informacje na temat podatków mają charakter ogólny. Obowiązki podatkowe są zależne od indywidualnej sytuacji Klienta i miejsca inwestycji, dlatego w celu ustalenia szczegółowych zasad lub obowiązków podatkowych wskazane jest zasięgnięcie porady doradcy podatkowego. Poniższa informacja nie może być traktowana jako usługa doradztwa podatkowego.

Zasady podatku dochodowego od osób fizycznych reguluje Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. – Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.), zwana dalej „Ustawą PIT”.

Dla Klientów nieposiadających miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Nierezydentów), stosuje się zasady opodatkowania określone w Ustawie PIT, z uwzględnieniem umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Rzeczpospolita Polska. Jednakże zastosowanie stawki podatku wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania albo niezapłacenie podatku zgodnie z taką umową, jest możliwe pod warunkiem udokumentowania miejsca zamieszkania podatnika, uzyskany od niego dla celów podatkowych certyfikatem rezydencji.

Zgodnie z art. 17, ust.1 Ustawy PIT za przychody z kapitałów pieniężnych uważa się w szczególności:

- odsetki od wkładów oszczędnościowych i środków na rachunkach bankowych lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, z wyjątkiem środków pieniężnych związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą,
- odsetki (dyskonto) od papierów wartościowych,
- dywidendy i inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,
- przychody z tytułu udziału w funduszach kapitałowych,
- należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, przychody z odpłatnego zbycia udziałów w spółkach mających osobowość prawną oraz papierów wartościowych, realizacji praw z papierów wartościowych,
- przychody z odpłatnego zbycia prawa poboru, w tym również ze zbycia prawa poboru akcji nowej emisji przez pracowniczego fundusz emerytalny w imieniu członka funduszu,
- przychody członków pracowniczych funduszy emerytalnych z tytułu przeniesienia akcji złożonych na rachunkach ilościowych do aktywów tych funduszy,
- nominalną wartość udziałów (akcji) w spółce mającej osobowość prawną albo wkładów w spółdzielni objętych w zamian za wkład niepieniężny,
- przychody z odpłatnego zbycia pochodnych instrumentów finansowych oraz z realizacji praw z nich wynikających.

Zgodnie z art. 9 Ustawy PIT, opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w Ustawie PIT oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku. Dochodem ze źródła przychodów, jeżeli przepisy Ustawy PIT nie stanowią inaczej, jest nadwyżka sumy przychodów z tego źródła, nad kosztami ich uzyskania, osiągnięta w roku podatkowym. Jeżeli koszty uzyskania przekraczają sumę przychodów, różnica jest stratą ze źródła przychodów.

Dochody (przychody) podlegające opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym – zgodnie z art. 30a Ustawy PIT.

W oparciu o art. 41, ust. 4 płatnik jest obowiązany pobierać 19-procentowy zryczałtowany podatek dochodowy od dokonanych wypłat lub stawianych do dyspozycji podatnika pieniędzy lub wartości pieniężnych w szczególności z tytułu:

- odsetek i dyskonta od papierów wartościowych,
- odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem środków pieniężnych związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą,
- dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,

- dochodu z tytułu udziału w funduszach kapitałowych,
- dochodu oszczędzającego na indywidualnym koncie emerytalnym z tytułu zwrotu albo częściowego zwrotu, w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych, środków zgromadzonych na tym koncie.

Dochodów (przychodów) wymienionych w art. 30a Ustawy PIT nie łączy się z dochodami z innych źródeł. Od powyżej wymienionych dochodów jest pobierany zryczałtowany podatek dochodowy, bez pomniejszania przychodu o koszty uzyskania, z zastrzeżeniem przepisów wymienionych w Ustawie PIT, w szczególności z uwzględnieniem zwolnień od podatku dochodowego, o którym mowa w art. 52a. Dochodu uzyskanego z tytułu udziału w funduszach kapitałowych nie pomniejsza się o straty z tytułu udziału w funduszach kapitałowych oraz inne straty z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych poniesione w roku podatkowym i latach poprzednich.

Zryczałtowany podatek dochodowy od powyżej wymienionych przychodów jest obliczany, pobierany i odprowadzany przez płatnika (Bank) na rachunek urzędu skarbowego, właściwego dla siedziby płatnika (płatnikiem jest podmiot, który dokonuje wypłaty środków z tytułu uzyskanych dochodów ze źródeł przychodów).

Dochody z kapitałów pieniężnych podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym – zgodnie z art. 30b Ustawy PIT.

Od dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych i z realizacji praw z nich wynikających oraz z odpłatnego zbycia udziałów w spółkach mających osobowość prawną oraz z tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółkach mających osobowość prawną albo wkładów w spółdzielniach w zamian za wkład niepieniężny w postaci innej niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część, podatek dochodowy wynosi 19% uzyskanego dochodu.

Dochodem jest różnica pomiędzy sumą przychodów uzyskanych z kapitałów pieniężnych a kosztami uzyskania przychodów, ustalonymi zgodnie z regulacjami wynikającymi z Ustawy PIT, gdzie kosztami uzyskania przychodów są wydatki związane z nabyciem określonego instrumentu finansowego oraz wszelkie koszty, opłaty, prowizje związane z zakupem.

Dochodów, o których mowa w art. 30b, ust. 1 Ustawy PIT, nie łączy się z dochodami opodatkowanymi na zasadach ogólnych (m.in. ze stosunku pracy) oraz uzyskiwanych z prowadzonej działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 39, ust. 3 Ustawy PIT Bank, w terminie do końca lutego roku następującego po roku podatkowym, w którym Klient (podatnik) osiągnął przychód, ma obowiązek przesłać podatnikowi i urzędowi skarbowemu, właściwemu dla tego podatnika, a w przypadku podatnika, mającego status Nierezydenta, urzędowi skarbowemu właściwemu dla spraw opodatkowania osób zagranicznych, imienne informacje (PIT-08C) o wysokości przychodów oraz kosztów ich uzyskania w związku z: (i) odpłatnym zbyciem papierów wartościowych, (ii) realizacją praw wynikających z papierów wartościowych, (iii) odpłatnym zbyciem pochodnych instrumentów finansowych oraz realizacją praw z nich wynikających, (iv) odpłatnym zbyciem udziałów w spółkach mających osobowość prawną, (v) objęciem udziałów (akcji) w spółkach mających osobowość prawną albo wkładów w spółdzielniach w zamian za wkład niepieniężny w innej postaci niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część.

Informacje o uzyskanych przychodach, kosztach podatkowych, dochodach a także ewentualnych stratach zawarte w informacji PIT-8C będą stanowiły podstawę do złożenia przez Klientów Banku do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku, w którym osiągnięto przychód z kapitałów opodatkowanych na zasadach określonych w art. 30b, zeznania rocznego PIT-38 (oraz wpłaty przez Klienta podatku w wysokości 19% wykazanego w zeznaniu dochodu). W przypadku wystąpienia straty w danym roku rozliczeniowym, Klient może odliczyć poniesioną stratę od dochodu uzyskanego z tego źródła przychodu, w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych. Istnieje jednak ograniczenie – w jednym roku rozliczeniowym można odliczyć nie więcej niż 50% strat z roku, w którym takie straty zostały poniesione.